

ДОСЛІДЖЕННЯ КІНОМИСТЕЦЬКИХ ВПОДОБАНЬ СУЧАСНОГО ГЛЯДАЧА

У статті узагальнено результати дослідження кінематографічних уподобань сучасного українського глядача.

Ключові слова: Кіножанр, кінематограф, глядач, вподобання.

The article summarizes the results of the study of cinematic preferences of the modern Ukrainian audience.

Key words: Film genre, cinema, spectator, preferences.

Кіно є важливою частиною життя сучасного українського суспільства. Від змісту кінопродукції багато в чому залежить культурний рівень населення країни, а також цінності, ідеали, смаки, стиль життя. Значним критерієм при виборі фільмів для перегляду є жанр кінокартин, який, багато в чому, визначає специфіку того, що буде показуватися на екрані і тим самим, задовольняти кінопотреби глядачів. [1].

Сьогодні ми можемо спостерігати за активними змінами в жанровій системі кінематографа завдяки розвитку комп'ютерних та цифрових технологій. Вони дають змогу глядачу в повній мірі насолодитися улюбленими фільмами, побачити та відкрити для себе нові кінокартини, а також отримати нові емоції та почуття від перегляду. [2]

Дослідження кінематографічних уподобань українського глядача проводили психологи Лозинський Олег та Кожушко-Лозинська Ірина. Впродовж 2016-2017 рр. ними було досліджено кінематографічні смаки української молоді. За результатами опитування було виявлено, що 5 років тому жанри драми та історичних фільмів мали найбільшу кількість прихильників. Але ці данні на сьогоднішній день вже зазнали великих змін, адже сучасний глядач дуже вибагливий та вимогливий до кіно, спокушений великою кількістю жанрової різноманітності та видовищними візуальними ефектами.

У нашій статті за допомогою соціального опитування ми дослідили, якому кінематографу та яким жанрам віддає свою перевагу сьогоднішній поціновувач кіномистецтва.

В опитуванні прийняло участь 325 респондентів різної вікової категорії. Посилання на опитування було опубліковане в соціальній мережі Фейсбук, тому усі бажаючі у будь-який зручний для себе час могли прийняти участь та дати відповіді на запитання.

В результаті дослідження було виявлено, що майже половина опитуваних дивляться кіно часто — це 48,6 %. Іноді переглядає фільми 24% респондентів, “практично завжди” відповіли 16,6%. Дуже рідко і випадково проводять свій вільний час за переглядом кіно 8,6 та 2,2 % опитуваних. При цьому переважна більшість цікавляться та слідкують за новими фільмами — таких 70,4%, майже не цікавляться новинами в сфері кіно 27,5%, а 2,2% опитуваних зовсім не чекають виходу нових кінострічок та не слідкують за новинами шоубізнесу.

Вподобання щодо походження кінострічок виявилися наступними: перегляду сучасного вітчизняного кіно віддають перевагу 20,6 %, у сучасного закордонного кіно найбільше прихильників — 53,8 %. Цінителів зарубіжного кіно ХХ століття виявилось 20 %, а радянського кіно 5,5%. [2]

В більшості глядач у тій соціокультурній ситуації, що зараз склалася в Україні, шукає фільми, які дозволять йому на певний час забути про те, що є назовні. Мету перегляду фільму він вбачає в можливості провести вільний час (68,3 %), розважитися (60,9 %) та отримати емоції відсутніх у житті (25,8 %). Щоб отримати нову інформацію

дивляться кіно 29,8 % опитуваних, та для підвищення інтелектуального рівня розвитку — 28,3 %. А життєвого досвіду лише 16,9 %. [1]

Як показало дослідження, більшість опитуваних знаходять для себе привабливим гру акторів, так відповіли 77,5%. Стосовно оригінальності картини, на це зветрають увагу 66,2 % опитуваних. Робота режисера та візуальні ефекти приваблюють 49,2% та 35,4% респондентів відповідно. Простий та легкий сюжет картини подобається 20,6 %, робота костюмерів та гримерів приваблює 20,3 % опитуваних. А от 3,7 % респондентів приваблюють сцени жорстокості у кінострічках.

Більшість респондентів відповіли, що після перегляду фільму їх тягне на роздуми, відповідно від сюжету та ідеї кіно. Таких 65,3 %. Ні про що не думали 10,8 %, а 23,8 % опитуваним було важко відповісти на це питання.

При виборі фільму для перегляду переважна більшість сподіваються на власний вибір, таких 60 %. Також деякі прислухаються до рекомендацій друзів та знайомих, 52,3 % опитуваних так відповіли. На думку критиків орієнтуються 17,5 % , а до реклами прислухаються 16%. Рекомендації родичів допомагають обрати кіно для перегляду 13,5% респондентів, а рекомендації ЗМІ та відомих людей впливають на вибір 9,8 % та 8,6 % відповідно.

В опитуванні було поставлено питання стосовно впливу на глядача різних фільмів. Майже половина опитуваних, 49,5 % відповіли, що в якійсь мірі відчували на собі вплив переглянутого кіно. 21,5 % точно відчували, 19,4 % респондентів після перегляду не відчували нічого, а 9,5 % зазначили, що їм важко відповісти.

Найбільше враження у фільмі на 79,3 % опитуваних надають реалістичність подій та дій у кіно. Примітно, що сцени безкарності за будь-які дії та показ ідеалу краси, зовнішнього вигляду надають враження однакової кількості опитуваних — ці фактори обрали 6,8 % учасників. Сцени жорстокості та насилля можуть вразити лише 4,3 %, а от сцени еротичного характеру вже нікого не дивують і не вражають. Лише 2,8 % обрали цей варіант.

Переважає більшість, а саме 41,2 % учасників опитування вважають, що за допомогою кіно однозначно можливе маніпулювання суспільством. 35,1 % респондентів вважає, що таке можливе, але тільки якщо кіно дивляться люди, схильні до впливу. Маніпулювання можливе, але залежить від жанру кінокартини — саме так відповіли 20,9 %. І тільки 2,8 % опитуваних впевнені, що таке неможливо.

Стосовно глядацьких вподобань сюжетів фільмів, то найбільше подобається кіно про таємниці та загадки (51,1 %) та про людей, які шукають свій шлях у житті (46,8 %). Кіно про подорожі подобається 40,6 % опитуваних, сюжети про дружбу та кохання приваблюють 35,7 %. Сюжети про соціальні проблеми, труднощі сучасного життя та про надприродне розділили рівність: їх обрали по 32,3 % респондентів. Кіно про красиве життя подобається найменше, його обрали 10,2 %. Опитуваних, яким до вподоби усі вищеперераховані сюжети, виявилось 18,5 %, а важко відповісти було 5,2 %.

Переважає більшість опитуваних, а саме 53,5 % , вважають, що з точки зору сьогодення, кіномистецтво знаходиться на високому рівні завдяки комп'ютерним технологіям та цікавим сюжетам. 26,2 % було важко відповісти на це питання. А 20,3 % вважають, що сучасне кіномистецтво не високого рівня, а краще за все — класичні фільми.

Найбільший відсоток серед опитуваних отримав жанр комедії, йому надають перевагу 63,4 % респондентів. Детектив і фінтастику обрали 47,7 % та 41,8 % опитуваних. Далі йдуть фентезі (35,1 %), триллер (34,5 %), бойовик (32,9 %), мультфільм (32,3 %), мелодрама (29,5 %), драма (28,3 %), та жанром з найнижчим відсотком зацікавленості став жанр фільмів жахів — його обрали 14,8 %. [2]

Це вказує на те, що кіноаудиторія сьогодні використовує кінофільми для розваги і як спосіб проведення дозвілля. Вона не бажає дивитися складні фільми, у яких би

піднімалися важливі соціальні проблеми, а прагне переключити свою увагу з повсякденних проблем і подивитися «легкі» фільми. [1]

Кожний з означених жанрів має свою специфіку і володіє чималим ефектом впливу на свого глядача, проте визначити потужність цього впливу дуже важко, оскільки комедії, мелодрами і пригодницькі фільми мають більший рівень охоплення аудиторією, ніж документальні фільми і фільми жахів, які є доволі специфічними для пересічного громадянина. Тому сучасній людині не цікаві фільми, де вона може побачити себе. Вона вибирає кінопродукт, яким може себе трохи розважити: комедії, романтичні історії, фентезі тощо – фільми, які мають мало спільного із сучасністю. [1]

Таким чином, можна говорити про те, що у сучасного глядача є величезний вибір жанрових та сюжетних фільмів, іноді навіть важко обрати улюблений. Кіно захоплює, справляє враження, дарує нові емоції, залишає в пам'яті відбиток та може впливати на особистість та соціум. Закордонне кіно має більше прихильників, однак вітчизняне дуже намагається завоювати прихильність кіно-поціновувачів. [2]

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кіновподобання сучасного українського суспільства URL: <https://pps.kaznu.kz/ru/Main/FileShow2/85405/115/3/409/2017//>
2. Тараненко, В. М. Соціокультурне значення кінофільмів як засобу масової комунікації: кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» / В. М. Тараненко ; наук, керівник к.п.н., доцент А. Ф. Форостян ; Міністерство освіти і науки України ; Херсонський держ. ун-т, Ф-т культури і мистецтв, Кафедра культурології. - Херсон : ХДУ, 2020. - 69 с.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент Форостян А.Ф.